

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Punctum Diff. 2. An sine Lumine Gloriæ possit videri Deus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

Punctum Difficultatis 2.

An sine lumine gloria possit Deus videri?

Negant Thomistæ. Affirmant communiter alii. *Cum quibus*
DICENDUM est. *Sine lumine gloriæ, posse Deum videri, Deo supplente concursum luminis.*

PROBATUR 1. Quia non implicat contradictionem; ita ut sine ullo intrinseco, quamvis transiente, perficiatur illa visio.

PROBATUR 2. Quia alios actus supernaturales tam intellectus, quam voluntatis, de facto exercemus interdum cum solo adiutorio extrinseco, ut cum ponitur primus actus fidei in adultis quem sequitur infusio habitus; item tum in mortali, ponimus actum charitatis, quem sequitur infusio habitus: Ergo & in presenti fieri poterit.

PROBATUR 3. Quia una causa iuvat aliam per solam assistentiam extrinsecam; causa item prima causam secundam; Ergo & in presenti fieri poterit.

OBJICITUR 1. Citata Auctoritas Viennensis.

RESPONDETUR. Viennense loqui de lege ordinaria.

OBJICITUR 2. Quia sine lumine gloriæ & postea anima videre Deum, & non posset; posset quidem ut supponitur; non posset autem; quia sine viribus, non potest elicere actum visionis; iam autem vires agendi, sunt à lumine.

RESPONDETUR. Vires quidem agendi esse à lumine, sed nego quòd à solo.

INSTABIS. Intellectus est intrinsecè impotens ad visionem Dei ponendam; Ergo ut hanc denominationem amittat, debet poni intrinsecum mutatio.

RESPONDETUR. Etiam posita elevatione per lumen quod sit qualitas permanens, in intellectu, manet intrinsecè impotens ad videndum Deum, quia intrinseca illius impotentia, & est quædam potentia naturalis, inferior, objecto excedente; sed solum illic extrinsecè redditur potens, quamvis per aliquid in se receptum.

OBJICITUR 3. P. Laurentius Pikarski, & ad argumentum supponit textum Arist. 3. de An. t. 3. *Quia sensivum se habet ad sensibilia, ita intellectus ad intelligibilia.* Subsumit, Lumen materiale eatenus conducit ad visionem corpoream, quatenus est quædam materialis dispositio visivæ ad corpoream visionem; Ergo & lumen gloriæ eatenus conducit ad visionem intellectivam Dei, quatenus est quædam dispositio potentie intellectivæ ad intellectivam Dei visionem. Atque simul conseq. probatur. Eatenus lumen materiale est dispositio, quatenus visivæ offert consonantiam ad objectum visibile corporeum, sine qua consonantia non posset esse corporalis visio; lumen autem gloriæ adfert

etiam similem consonantiam. *Quod ulterius in hoc fundat discursu.* Sensatio proinde & visio, est quædam consonantia seu similitudo, & proportio sensus & sensibilis, seu visus & visibilis, quæ sublatâ, impossibile est fieri sensationem, siquidem ratio ipsius sensationis, & hæc ipsa consonantia; hinc docet Phil. 2. de An. t. 23. hanc esse causam propter quam excessus seu exuperantia corrumpant sensoria, & sensationes, quia si fortiter sensorio incidat motus, solvitur proportio quæ erat ratio sensus, sicut etiam tollitur consonantia nimium extensis vel percussis chordis.

Quando etiam visibile ponitur super oculum, non fit visio, quia ut fiat, necesse est inter oculum & colorem fieri consonantiam, ut sibi assimilentur secundum quod sunt in actu; hoc quidem visus; hoc verò visibile in actu; cum enim color non sit in se similis actu potentie visivæ, siquidem hæc est diaphana, seu perspicua illa non sit, fit postea talis actu, mediante aëre, vel aqua, vel aliquo simili diaphano, quod illuminatur ad præsentiam coloris, & ipse oculus cum est in actu, est perspicuus, hoc est diaphanus in actu, illuminatus nimirum ad præsentiam coloris: Quoniam ergo color positus super oculum, neque est per se neque mediante altero similis oculo, secundum quod est oculus in actu visivi, hoc est perspicuus, idèd positus supra oculum, non facit visionem: Necesse est igitur ut fiat consonus oculo, à lumine materiali: Ita etiam lumen gloriæ, quod est quædam participatio specialis luminis & splendoris divini, adfert beato consonantiam splendoris, & perspicui supernaturalis ad splendorem, & perspicuum divinitatis intelligibile. *Quod totum sic in argumentum colligitur.*

Impossibile est esse visionem sine consonantia, cum omnis visio consequenter & intellectio sit consonantia quædam; Ergo impossibile est esse visionem Dei sine lumine gloriæ; hoc enim præstat dictam consonantiam.

RESPONDETUR 1. Quod omnibus istis positis, & dictis, nondum appareat, quid in re sit ista consonantia; si enim ista consonantia est similitudo, quæ habetur per speciem expressam, id quidem verum est, sed nihil est contra nos; nam etiam nos dicimus, quod visio sine tali similitudine, perfecte non possit, cum visio sit formaliter illa similitudo; & sicut cognitio non potest esse sine cognitione, sic etiam non potest esse sine similitudine; nego tamen quòd hæc similitudo sit lumen gloriæ; cum potius, ut supra dictum, ad illam ponendam requiratur; & cum ad lumen gloriæ, non nisi passivè se habeat intellectus, sicut & oculus ad lumen materiale; è contra cum ad intellectionem, & visionem, quæ sunt quædam consonantia activè se habeat, fit ut non in lumine, dicta consonantia consistat.

RESPONDETUR 2. Assumendo objectionem pro probatione conclusionis, quia posita exupe-

R. P.
H. MŁOD
ANOWSKI
Bm. de. Z.
VI

exuperantiā potest adhuc divinitus fieri sententia, itemque potest fieri extensis, vel percussis nimium chordis sonus, adeoque sublatā consonantiā. Item non implicat digitum positum supra oculum videri, quo casu erit visio, & non consonantia; Ergo etiam possibile erit sine lumine gratiā videri Deum.

RESPONDETUR 3. Argumentum multum probare, quia etiam intellectio, quæ est primus actus fidei in adultis, est consonantia intelligibilis & intellectivi; illuminationes item quæ fiunt in nobis sine nobis; & tamen omnia hæc habentur sine consonantia, quam faciat qualitas aliqua, antecederet posita; Ergo idem dicendum de lumine gloriæ.

INSTABAT 1. Idem ex 3. contra gen. cap. 33. sed

RESPONDETUR. Illo loco non plus voluisse S. Thom. quàm quod intellectio divinæ essentia, debeat esse similitudo quædam Deitatis, participans eandem pro illo statu.

INSTABAT 2. Nec seipso, nec per auxilium extrinsecum potest Deus facere ut hic panis, qui seipso non est similis alteri, fiat ei similis nisi per susceptionem novæ qualitatis; hæc autem qualitatis in præsentī non alia est, quàm lumen gloriæ, impossibile item esse fidem sine obscuritate, spem sine arduitate; Ergo & visionem sine lumine gloriæ.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia relatio similitudinis, in re, nihil aliud est, nisi hoc & hoc album; si ergo non ponatur hoc & hoc album, hoc ipso non ponetur relatio in re; falsum autem est, quod in re visio Dei sit, intellectus & lumen.

Deinde non posita obscuritate in fide, arduitate in spe, nec fides, nec spes dabitur, ut suppono ex materia de fide, poterit autem habere totam suam speciem visio sine lumine gloriæ; cum non diversificetur à lumine gloriæ.

INSTABAT 3. Impossibile est fieri justificationem peccatoris sine mutatione intrinseca, ergo & fieri visionem sine lumine gloriæ. Responsum est ad Ant. in materia de Pœnitentia.

DIFFICULTAS III.

De principio visionis, quod est intellectus.

SI exactè de hac materia deberet tractari, desberent ea transcribi, quæ habentur in Animateis de Intellectu, & ex materia de sacramentis circa potentiam obedientialem; hic non nisi propria huius loci, perstringenda.

ASSERO 1. *Intellectum nostrum ad visionem beatam concurrere effectivè.* Tum quia ita S. Thom. hic q. 12. a. 5. in corpore. Tum quia visio est actus vitalis; Ergo ad illum effectivè con-

currere debet potentia vitalis. Tum quia in aliis habitibus supernaturalibus, potentia vitales ad actus concurrunt effectivè. Unde Trid. Sess. 6. c. 4. docet, quod in opere justificationis merè passivè nos non habeamus; Ergo idem effectivus concursus tribuendus erit, Intellectui etiam ad visionem.

ASSERO 2. *Intellectum prout condistinctum lumini, esse quidem causam remotam, principalem tamen visionis.*

Quod sit causam remotam. Ratio est, quia non habet omnia complementa, ut expedite exeat in visionem.

Est nihilominus causa principalis. Tum quia respectu vitalitatis debet assignari causa aliqua principalis, quæ reperitur etiam in visione; non est autem alia causa, quàm Intellectus. Tum quia incompletio illa, quam habet intellectus ad actum naturalem sine specie impressa vicariā objecti, vel sine ipso objecto, non impedit quominus dicatur adhuc intellectus causa principalis; ita & in præsentī incompletio illius ad actum supernaturalem, auferibilis à lumine gloriæ, non faciet, ut sit causa, non nisi instrumentalis. Tum quia nomine causæ principalis, vel venit causa primò & per se requisita ad ponendum effectum, sic causa, quæ est intellectus, erit principalis respectu visionis, in quantum vitalis est; vel nomine causæ principalis venit causa non operans ex proprio impulsu; quis autem impulsus imprimitur intellectui? Vel causa instrumentaria est, quæ non concurret virtute propriā: At nonne intellectus ad formalitatem vitalitatis concurret virtute propriā? Et hoc ipso si non concurreret virtute propriā, non esset ille effectus vitalis. Denique si accipias nomen causæ instrumentalis pro ea causa, quæ ponendo effectum, non ponit actionem, sibi suæque virtuti proportionatam, adhuc Intellectus erit causa principalis respectu vitalitatis proportionatæ illi principio.

ASSERO 3. *Immediatè concurrere intellectum ad visionem.* Tum quia quacunque posita mediatione non poterit ostendi, quid actus ille vitalis sit? Tum quia si non concurreret immediatè, ex eo non concurreret, quia concurreret ut elevatus, & completus à lumine, hoc immediationi non obstat, quia completur etiam intellectus à specie impressa, objecto, habitu, & tamen his non obstantibus, concurret immediatè, ergo idem dicendum in præsentī.

Sed quænam est operatio intellectus visio Dei? Commodè dicitur esse æquivalentem omnibus tribus, nam dum apprehendit Deitatem, est prima operatio; in quantum iudicat Deitatem his attributis ornatam, erit secunda operatio; & in quantum agnoscit Deitatem esse causam creaturarum, est quasi tertia operatio.

DISPU.